

DEVECSERI UJSÁG

Társadalmi, közgazdasági és politikai hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	8 pengő
Fél	4 „
Negyed	2 „
Egyes szám ára	20 fillér

Felelős szerkesztő:

Dr. SOMOGYI KÁROLY

Kiadótulajdonos:

HUSS FERENC

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Devecser, Klapka-ucca 16.

TELEFON 23.

Ide intézendők a lapot érdeklő minden-
nemű közleinények

Gabonaárak aratás után.

A tudomány tanítása szerint minden közfogyasztásra termelt cikknek az árát a kereslet és kínálat szabályozzák. A kenyér annyira nélkülözhetetlen cikk, hogy annak fogyasztása, kereslete meglehetősen állandó terjedelmű és ha már kenyérből is szűkölködni kell, akkor — amint a háboru megmutatta — nagyon rossz dolga van az embernek. A gabonatermés jóságától, a termelési költségek olcsóságától függően alakul a kínálat. Az elmélet szerint a világ összes termelése és fogyasztása szabályozza a kereslet és kínálat arányát, alakítja ki az árakat. A termelt gabonatermék mennyiségét és minőségét, valamint a fogyasztás szükségletének nagyságát a nagy gabonátörsdek volnának hivatva a világ minden részéből hozzájuk összefutó jelentések alapján megállapítani s ennek alapján az árakat szabályozni.

Csak hogy ez nehéz feladat, majdnem lehetetlen. A gabonatermő területek messzeesően fekszenek, mások a talajviszonyok, szélességes az időjárás, más és más az aratás időpontja. Megbizhatlanok és többnyire irányzatok a termésbecslések és termésjelentések. A kenyérmagvak óriási mennyiségét állítják elő Amerika egyes államai, ahol a pénz az egyedüli nagyhatalom, ennek különböző csoportosulásai: a kartellek és trösztök az árak. A pa-

piros búzával való spekuláció nem az árszabályozást szolgálja, hanem öncélul lesz, nem azt eredményezi, hogy az árak reálisan a kereslet és kínálat, a fogyasztás és termelés méreteinek megfelelően alakuljanak ki, nem azt keresi, hogy a termelő terményeiért a megfelelő árat kapja meg, hogy a fogyasztó pedig ahhoz a verseny folytán minimálisra szorult áron jusson, hanem a spekuláció célja egyedül a saját zsebjének megtöltése.

A termény a területi szétszórtság folytán nem juthat egy nesen a termelőtől a fogyasztóhoz. Ez a kereskedelem útján történik. A gabonát előbb megveszi a kiskereskedő, ez eladja a nagyobbnak, a legnagyobbak aztán többnyire kartellba állva felhalmozzák a készleteket, akkor vásárolnak, mikor az ár a legolcsóbb, mikor a termelő leginkább rá van szorítva az eladásra és akkor adnak el, mikor aztán az árakat a készletek felhalmozása folytán önkényűleg a magasba emelhetik. Rosszul jár a termelő, mert olcsón ad el, rosszul jár a fogyasztó, mert drágán vásárol.

Tudvalevőleg a gazdának aratás után mindjárt szakad a nyakába sok-sok fizetnivaló. A mezőgazdának tőkéje a föld, tartalék pénzei nincsenek, csak adósságai többnyire, nem tudja tehát kivárni az árak emelkedését, hanem kénytelen olcsón eladni. Azt is szokták farizeus módra mondani, hogy az államhatalom is azért nem avat-

kozik a dologba, hogy a kisfogyasztó, a legszegényebb nép is ilyenkor szeresheti meg legolcsóbban évi kenyérét. Csak hogy ez így nem igaz. A kisfogyasztók legnagyobb része messze van a termelőtől, messze még a piacoktól is, de meg anyagilag is képtelen arra, hogy egész évi szükségletét egyszerre közvetlenül a termelőtől vásárolja meg. Bizony, csak apránként, sokszor napról-napra, akkor se mindig készpénzzel, hanem csak hitelben vásárol, már nem a termelőtől, a nyérs anyagból, hanem a sok kézen át ismét a kiskereskedőhöz visszajutott, alaposan megrágujt, feldolgozott terményből. A mezőgazdasági munkás, akinek javadalma nagyobb részben szintén gabona, ugyancsak rosszul jár, mert a maga kis csekély fölöslegét a gazdához hasonló helyzetben lévén, mindjárt az aratás után kénytelen olcsón eladni.

Járásunkban, de az ország sok vidékén is, elemi csapások, fagy és jégverés nagy károkat okoztak. Termésünk így kevesebb és nem jó minőségű. Ez az év a mi vidékünkre az olcsó árak mellett súlyos helyzetet teremt, jelenti az eladósodás ijesztő megnövekedését.

Az államhatalom a gazdákon oly módon próbál segíteni, hogy közraktárakat állít fel, illetve lát el pénzzel, melyekben a termelő gabonáját elhelyezvén, annak árán előleget kap. Hevesebb így, ha gabonahitelt közvetle-

Van magyar böcsület.

Irtta: Timár József.

— Persze, hogy az ára!
— Ötven pengő!
— Nem félt kend az u'on?
— Ugyan mitől féltém volna?
— Hogy kirabolják!
— Nem tom ki?
— A cigányok!
— Nem tom hogyan?
Az asszony elmeresztette a szemét.
— Nem tudja hogyan? Hát hogyan araktak valakit kirabolni? Bzonyosan nem borulnak terdre előtte.
— Persze, hogy nem!
— Hát akkor?
— Hát akkor engem még se lehetett volna kirabolni.
— Miért nem?
— Mer azér, hogy nincs nálam pénz!
Az asszony ijedten lépet: előre.
— Nincsen nála?
— Nincs hát! Nem is volt!
Az asszonynak elakadt a lelezete. Csak háppogott, mint a fuldokló bizó lud, amelyik-

nek kutoriaszemét tömtek a gégéjébe.

— Ne háppoggy no! — mordult rá az ember — nem ettem én azt meg, sem el nem kötöttem. Meg van az, csak nem énálam!

— Hol van meg?

— Hol van meg? Hát ide hallgass, majd elmagyarázom! Az ökröket megvette egy alacsony ember. Abogy belecáptunk egymás tenyerébe, mindjárt láttam, hogy derék böcsületős ember. Öszt asszonya nékem, hogy nézze, kedves barátom, én Bécs Mihály vagyok Alásonyól. Hallotta híret az alacsonyi Barcáknak? Mondok honne, mind nemes ember. Asszonya hát úgy van. Megbizik a kend bennem? Erőssen egymás szemébe nézünk s újra láttam, hogy csakugyan böcsületős ember. Mondok: megbizok! Asszonya, akkor jól van. En most nem fizetem ki az ökröket, csak száz pengőt adok foglalóba. Mert most három uk el a komámmal, hogy átmegyünk a városnyi vásárra is, oszt olyan sok pénzt nem hoztunk magunkkal, hogy oda is tussa. Henem magánál — már mint nálam — maradj a passzus, osztán mibe'yt haza érek, tegyem postára az öt címére és a négyezerkilencszáz pengőt utánvételezzem! Hát így volt. Holnap utánvételezzük a passzusokat!
Az asszony csak összecapta a kezét.

— Aztán kend odaadta neki az ökröket?
— Oda hát!
— Minden fizettség nélkül?
— Mondam, hogy postán gyűn meg a pénz!

— De hátha nem gyűn? Hátha becsapták kendet?

— Nemes ember nem csap be!

— Nemes, vagy nem nemes, már be is csapta kendet, punkrum!

— Ne nyelvejl!

— De nyelvelek, miért volt kend olyan ostoba! Most od's van a drága két ökr, oszt se pénz, se posztó!

— Hát csak nyelvejl!

— Persze, ha kend valami ostobaságot követ el, akkor en mindjárt nyelves vagyok! Lenne több esze, hogy ne bízna meg mindenféle kupc'hér bejárban!

Az ember az esztaira ütött.

— Hallod-e asszony! Nem bánom, ha engem sértetesz, de annak a nemes embernek hagyjál békét!

— Így nemes-e! — kiállt a ményecske és füget mutatott az ujjával. — Valami csaló, nem egyéb!

Az embernek arcába szökött a vere. A homlokán megdagadtak az erek.

nül a termelő kapja, mintha az amugy is kedvezményezett nagybankok jutnak ebből is haszonhoz.

Igy a legelőtöbb adósságait ki tudja fizetni és ki tudja várni, míg az árak kedvezőbben alakulnak ki.

Járásunk ez évre — úgy látszik — már elesett annak lehetőségétől, hogy ez az intézmény itt is megvalósulhasson. Megint csak a spekuláció kezei közé kerül. Mert kap ugyan előleget terményeire, de az után sulyos kamatokat fizet, viszont nincs abban a helyzetben, hogy ellenőrizni tudná, vajjon a fényleges eladás alkalmával aztán megkapja-e a valóságos magasabb árát.

Néma gyereknek az anyja sem érti a zavát. A magyar gazda nehezen mozdul meg, nem szervezkedik, restel szót emelni, nem kér, így aztán üresen marad a tarisznyája! S.

Borbíány fenyegeti a piacot.

Forró júliusi nap, harmatos hajnalok nővelik a szőlőfűrtöket. A moly rettentő sulyos pusztítását minden nappal jobban eltakarja, elisztoztatja a természet, mely sebeket hegeszt, betegséget gyógyít. És a szőlősgazda, aki járja a rendeket, egy-egy pillanatra, egy szép tőkének illuzióba ringatja magát, mert amit lát, az szép zöld, növe szem, dus lombozat. Pedig kár az illuzióért, kár a tulzott reményekért, mert a bajoknak még nem értünk a végére s amit ma látunk, abból mindből nem lesz bor, mert bizonyos, hogy a ködök nyomában pusztít majd a lisztharmat és bizonyos, hogy a júniusi molypusztítást felül fogja mulni az augusztusi generáció kártevése és olyan szomorú szüretünk lesz, mint amilyen már rég nem volt.

A várható termés már a kilátásaiban is rossz, milyen lesz a valóságban? Bizonyos, hogy messze mögötte marad a múlt évnek. És itt a vizsgálódás folyamán, a föltevés között egy szomorú tény látszik kibontakozni: az ország borfogyasztására a jövő év néhány hónapjában nem lesz fedezet, mert kevesebb borunk terem, mint a fogyasztás.

Egy kis számadást adunk itt, amit egyik, az ország borpiacát jól ismerő nagykereskedőnkől kaptunk. Ezekből a reális számokból és föltevésből következik, hogy nemcsak borbíány fenyegeti a piacot, hanem annak bekövetkezése az élenkülő fogyasztás következtében bizonyosnak látszik.

— Hallgass!
— Nem hallgatsz! Ússza agyon, akkor se hallgatsz! Akkor is azt mondom, csaló! Csaló! Csaló!

— Az ember felugrott. A szeme elborult, nem tudott uralkodni az indulatán.

— Befogod-e a szadát?
— Csaló! Csaló!...

— Az ember lecsapott. Vakában, és nélkül csapott le a jobb karjával az asszonyra. Aztán megállt mereven, mintha most térne tudatára annak, hogy ilyet még soha sem cselekedett.

— Az asszony leomlott a kemence mellé és zokogott. A gyerek odabújt mellé és átölelte az anyja nyakát.

— Az ember nem bírta nézni ezt a képet. Megfordult, lekasztotta a szűrt és kiment az istállóba.

— Bánta már nagyon, hogy megöltötte az asszonyát. Sohasem volt még semmiféle ösz szelvényes köztük. Most történt először. E végére is, hátha csakugyan igaz van az asszonynak. Nem lehet tudni kibe mi lakik.

— Egész éjjel nem aludt, csak forgolódott a szalmalócán.

— Reggel azonban már újra dacos volt a homora toppant be a konyhába, nyakába kanyarította a tarisznyát a elment a postára, hadda a passzruokát. A kopartára ráirta,

Az országban van 43.000 vendéglős; ha alapul vesszük, hogy átlagosan egy-egy 50 hl. bort mér ki évente, akkor kerekén a vendéglőkben 2,100.000 hl. bor fogy el. Ehhez a fogyasztáshoz hozzá kell számítanunk a mennyiséget, ami a természetnél fogy el, amit a szőlőmunkások iszít meg, amit a butellamérésekben mérnek ki, amit kerekén 900.000 hl-re tehetünk, akkor az évi szükségletet 3 millió hl-re becsüljük.

A mai készlelet a következőképpen becsülhetjük: a 43.000 vendéglősnél, miután legtöbbnek csak 2—3 hl. bora van, 10 hektóliteres átlagot véve alapul kerekén 500.000 hl. bor lehet; föltételezve, hogy a kereskedőknél és termelőknél a múlt évi termés harmadrésze, 800.000 hl. még megvan, az összes készletet 1,300.000 hl-re tehetjük. Tehát felállítva az adatokat, a következő számokat látjuk. Az 1928 évi szüretig máától 17 hónap fogyasztási időt számíthatunk, szóval

a fogyasztás	- - - - -	4,200.000 hl.
a jelenlegi készlet	- - - - -	1,300.000 hl.
hiány	- - - - -	2,900.000 hl.

tehát cca. 3 millió hl. ujborknak kell októberben a pincékbe kerülni, hogy borhiány ne következzen be. Ha tekintetbe vesszük, hogy a múlt évi termést 2 millió hl-re becsüljük, akkor sajnálattal, de meg kell állapítanunk, hogy az idén a jelekből ítélve, nem lesz akkora termésünk mint tavaly volt és ha akkora lenne is, akkor is cca. 1 millió hiány mutatkozik.

Nem akarunk mi ebből más következtetést levonni, mint azt, hogy a vámháttörök között elért mai borár reális, és gondolni sem lehet áresésre, mert ezek az adatok, ha fölvetések is, de mégis azt bizonyítják, hogy a termés csökkenése, a kevesebb áru közgazdasági törvénye alakította ki az árakat. Olcsóbbodást az idézhetne elő, ha a fogyasztás csökkenne, ha a készletek nagyobbak lennének mint becsülük, ha több bor teremne az idén, mint gondoljuk.

De fölismerhető, hogy a fogyasztás stabilizálódott, sőt vidékenként, ahol a kereseti viszonyok javultak, emelkedik; és nem titok, hogy Budapestben három nagy borkereskedőnek van csak több bora 5—5 ezer hektóliternél és mi meg tudjuk, hogy a termelőknél alig van készlet; most már csak egy a bizonytalan, hogy milyen lesz a szüretünk. Ettől pedig még messze vagyunk.

Fajtszta nyulenyészet (bécsi kék, bécsi fekete, belga óriás) 24 darab, a hozzávaló ketrecekkel előadó. Gím a kiadóban

Rádiót kap minden község.

A földmívelési kormány megszervezi a gazdasági hírszolgálatot.

A magyar gazdatársadalomnak régi panasza, hogy mindégdíg nélkülözi a gyors és megbízható hírszolgálatot. Még azok a községek és gazdaságok is, amelyeknek közelében vasuti állomás, vagy postahivatal van, csak nagy késéssel kapják a napilapokat kézhez, úgy, hogy az azokból vett értesülések alapján a termények árakululásának előnyeit nem tudják kihasználni, mert addigra az értékesítés konjunktúrális alakulása már megváltozott. Az OMGE felterjesztésben kérte a kormányt, hogy a törvény útján kötelezze a községeket rádió-állomások felállítására, amelyeknek segítségével Budapestről gyors és megbízható módon értesülhet az ország valamennyi községe a termények mindenkori árakululásáról, időjárásiról, termésbecslési és vásári jelentésekről, szóval mindazokról a hírekről, amelyeknek a mezőgazdaság szempontjából nagy fontosságuk van.

Értesülésünk szerint a kormány kedvezően fogadta az előterjesztést és a megfelelő javaslat előkészítő munkája már folyik az illetékes minisztériumokban. A javaslatot előreláthatóan a parlament őszi ülészákában már tárgyalni fogják.

Künn járok...

Künn járok a természetbe! Szemlélgetem a mezőt, Aranyárga busahalászat Zinegetnek a szellők

Tele pirosló magvakkal Bő aratást ígérnek, Legyen hála mindenekért A szent gondviselésnek.

De im a látkör peremén Barna felhők uszálnak, Jaj ha hebitök rejtekében Jéggolyók is tanyáznak!

Aranyárga busahalászat A reményesség, az élet, Vésében forogsz, míg a gazda A csúrébe betehet.

Németh Gyula.

— hogy utánvét négyezerkilencszáz korona. Astán megelégedetten ballagot haza.

— Majd meglassuk, megjön-e a pénz? Majd meglassuk, kinek van igaza? Hogy voltaképpen van-e hát magyar bűcsület ezen a világon?

— Otthon aztán négy napig igen csöndes volt a ház. Az asszonynak mintha nyelvét vették volna De azért látározott, hogy ő tartja a baragó, ő érti magát sértve s erősen hiszi, hogy neki lesz igaza. hogy az új bűcsület, hogy soha nem jön meg az a pénz és hogy, az ő nagy hallgatása csak az elfojtott vihar jele. Majd visszaadja ő kamatostul a kölcsönt csak maradjon el végkép az a pénz, csak kimondhassa egyszer: no te hires asszonyverő, hát meddig vársz még a pénzre? Elmult egy hét, kettő is elmult, ugyancsak küldi a te hires nemes bűcsületes Barcád!

— Az ember csöndben szemlélte mindezt, s néhány nap elmult, annyival jobban megszeppent.

— Hátja mégis az asszonynak lesz igaza? Eh, nem lehet az!—Van még magyar bűcsület! De hátha nincs?

— Az ötödik napon beállított a postás gyerek. — Pis áll a háshó — mondta — és elővette a „receptet.”

— Az asszony előmerezte a nyakát és

letörölte kötényével az asztalt. Még megint asztalt!

— Hozzam tán a tintát? Az ember hátraszegte a nyakát s a melle kifeszült.

— Hozzad h't, hozzad had írom alá! Akkuratösen alá is írt. Astán odaadta az asszonynak.

— Kérdj hát, osat hozzad haza azt a pár forintot a postáru!

— Az asszony olyan alázatos lett mint a husvétii bárány.

— Megyek már, hát bugyne mennék, csak a kendőmet had kapom magamra. Astán szaporán elindult a széles, fehér uccasoron.

— Az ember kiállt a kapuba és utána nézett. Hirtelen duhaj, gyözedelmes jókedve kel rekedett s elkurjantotta magát.

— Héjj, aki áldója van, hát mégis csak van magyar bűcsület!

— Az asszony nem nézett vissza, csak szaporán lépegetett s ahogy a kurjantás végig-hullámsott az uccasoron, az alsógi templom oldalán akadt meg s onnan szépen vissza is verődött.

... Van magyar bűcsület!

Devecser és Vidéke Hitelszövetkezet
a „Futura” képviselőtőben vásárol

új gabonát

fix áron, avagy leszállításkori
elszámolási áron.

Aján

egy ház 325 □-öl területen, melyben
jelenleg mézárós üzlet van, de
bármely más üzletnek is alkalmas,
két lahással, gyümölcsös kerttel,
azonnali behőtőzhetéssel,

eladó, vagy bérbeadó.

Érdeklődőknek bővebb felvilágo-
sítást ad a tulajdonos:

SIKLÓS GÉZA

fényképész

DEVECSER.

Építkezők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy De-
vecserben, Lantos-höz (Forintos-
vendéglő mellett) régebbi idő óta
fennálló épület- és bútorasztalos
üzletemet

villanyerőre berendezett
famegmunkáló gépekkel
bővítettem ki.

Mindenemű építkezési fameg-
munkálást: gyalulást, fűrészelést,
ajtó, ablak, mennyezet és padlók ki-
dolgozását olcsón és pontosan végzem,
gyalulást, fűrészelést **kivánatra
azonnal is.**

Elvállalok mindenemű épü-
letmunkát kedvezményes fi-
zési feltételekkel.

Szíves pártfogást kér
NÉMETHY LAJOS
asztalos

Hirdetéseket jutányosan
felvesz a kiadóhivatal

Hentesárak

virstli, szataláde,
különféle felvágot-
tak mindig friss
készítésben, olcsó
árakon kapható:

Kauker Józsefnél
Devecser, Damjanich-ucca
(Bellavits-vendéglő mellett)

Szállítás vidékre is

Egy higienikus háztartás,

egy számító vendéglős,
vagy kávé sem nélkü-
lözheti a szabadalma-
zott

AUTÓ-SYPHONT

mellyel mindenki oda-
haza, pillanatok alatt ké-
szítheti szódavizét, ásvány-
vizét, pezsgőjét és üdítő
italait a legtisztább szén-
sav hozzáadásával.

Egyedárusító: **MAYER MIKSA**
Pápa, Petőfi u. 2. szám.

Földeladás.

A somlójenői határban 32.000 □-öl
szántóföld szabadkézből azonnal eladó.
Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást
ad a tulajdonos.

Kovács István
Apácatorna.

Günther Ferenc okl. gazda
gabona- és terménykereskedése.

Elfogad előjegyzéseket, pemesi-
feft buza és rozs első utánter-
mésű vetőmagvakra létesítendő
vetőmagtisztító telepe úgy a
gazdaközönség, mint a kereske-
dők érdekeit szolgálja

Egy jókarban levő, keveset használt ke-
rékpár olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Papirkereskedésemet

f. évi augusztus hó 1-én a Kossuth
Lajos-utcából Klapka-utca 16. szám
alá, saját házamba helyezem át.

HUSS FERENC

Belti állványok, pultok olcsón el-
adók. Cim a kiadóban.

PAPIRKERESKEDÉS

NYOMTATVÁNYOK
IZLÉSES KIVITELBEN,
SZOLID, OLCSÓ ÁRAKON

HIRLAPELŐFIZETÉSI IRODA

HUSS FERENC, DEVECSER

Könyvkötészet